

Dolgotrajna oskrba da, a ne na plečih delodajalcev

Sporočilo za javnost

Ljubljana, 12. 7. 2023 – Reprezentativne delodajalske organizacije, članice ESS smo na ministre in poslance DZ naslovile svoje predloge in pripombe na Predlog zakona o dolgotrajni oskrbi, ki ga je Vlada RS posredovala v nadaljnjo parlamentarno proceduro brez soglasja socialnih partnerjev. Predlog namreč prinaša dodatne obremenitve za slovensko gospodarstvo, kar bi zmanjšalo njegovo konkurenčnost in posledično ogrozilo delovna mesta.

Delodajalske organizacije se sicer strinjamo, da je potrebno sprejeti sistemski zakon o dolgotrajni oskrbi, a finančnega bremena ne smejo in ne (z)morejo nositi delodajalci. **Skupna prispevna stopnja delavcev in delodajalcev, ki v tem trenutku znaša kar 38,20 %, je namreč že sedaj med najvišjimi v Evropi.** Kakršnekoli dodatne obremenitve za namen dolgotrajne oskrbe bi tako še dodatno negativno vplivale na konkurenčnost slovenskega gospodarstva v evropskem in svetovnem merilu, zato so takšne rešitve za delodajalce absolutno nesprejemljive. Delodajalske organizacije menimo, da bi se morala dolgotrajna oskrba financirati v okviru obstoječih prispevnih stopenj, nikakor pa ne z dodatnimi obremenitvami delodajalcev.

Glede na navedeno predlagamo, da naj pogoje obveznega zavarovanja za dolgotrajno oskrbo, osnovo za plačilo prispevkov in prispevno stopnjo, način obračuna in plačevanja prispevkov ter zavezance, **določi poseben zakon.** Ob tem morajo imeti socialni partnerji dovolj časa za njegovo pripravo, kajti ob pripravi zdajšnjega predloga zakona do pravih pogajanj med socialnimi partnerji sploh ni prišlo. Poseben zakon za financiranje dolgotrajne oskrbe bi se moral pripravljati kot del celovite obravnave, skupaj z zdravstveno in pokojninsko reformo, reformo trga dela ter predvsem z davčno reformo. Ob tem ne smemo pozabiti, da je ob nastopu svoje funkcije premier dr. Robert Golob napovedal, da se bo zavzemal za to, da se bodo, tudi upoštevajoč opozorila OECD in nekaterih drugih evropskih institucij, stroški dela v Sloveniji znižali. **Tak predlog je torej v nasprotju z obljubami Vlade RS o razbremenitvi stroškov dela.**

Po našem prepričanju obstajajo še velike rezerve za financiranje dolgotrajne oskrbe, med drugim iz državnega proračuna in posameznih blagajn iz naslova socialnih zavarovanj.

Prakse v drugih državah EU

Pri sprejemanju posebnega zakona naj se pogleda primere dobrih praks v nekaterih primerljivih državah EU. V Nemčiji, denimo, so za financiranje dolgotrajne oskrbe ukinili dela prost dan (praznik) ter zbrane prispevke in davke iz naslova tega dne namenili financiranju dolgotrajne oskrbe. Zvezna dežela Saška se za ukinitvev dela prostega dne ni odločila, kar je posledično pomenilo ureditev, po kateri delavci plačujejo prispevek za dolgotrajno oskrbo v višjem odstotku kot delodajalci.

Poziv k celoviti obravnavi zakonov

Naše dolgoletne izkušnje ob sprejemanju najbolj pomembnih sistemskih socialnih zakonov (med te poleg pokojninske in zdravstvene reforme zagotovo sodi tudi obravnavani predlog zakona o dolgotrajni oskrbi), ki generirajo več stotilijonske finančne transakcije, preverljivo in dokazljivo kažejo, da je k obravnavi in sprejemanju zakona potrebno pristopiti celovito, pravočasno in z ustreznimi časovnimi okviri, ki omogočajo kvalitetno delo, saj le tako lahko v konstruktivnem socialnem dialogu privedejo do kvalitetnih zakonskih rešitev, nikakor pa ne v časovni stiski, ki se kaže v izvedbi samo štirih pogovorov pogajalske skupine ESS ter enotedenski javni obravnavi predloga zakona. Socialnega dialoga, ki bi moral prinesiti kompromisne rešitve vseh treh socialnih partnerjev, v tem primeru ni bilo.

Delodajalske organizacije, Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije, Trgovinska zbornica Slovenije, Združenje delodajalcev Slovenije in Združenje delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije, zato predlagamo, da naj se financiranje dolgotrajne oskrbe začasno ohrani na način, kot izhaja iz že trenutno veljavnega zakona, pri čemer se najkasneje do 30. 6. 2025 v okviru pogajalske skupine ESS pripravi kompromisno rešitev, in sicer v posebnem zakonu, ki bo uredil vire financiranja dolgotrajne oskrbe. S tem začasnim okvirom financiranja pa je bila po naših razpoložljivih informacijah preko Nacionalnega načrta za okrevanje in odpornost seznanjena tudi Evropska komisija, zato ga razumemo kot ustrezno začasno rešitev.

Delodajalske organizacije zato še enkrat več izpostavljamo, da brez predhodne razbremenitve plač do novih obremenitev ne sme priti, saj jih slovensko gospodarstvo ne bo zmoglo več prenesti.

OBRTNO-PODJETNIŠKA ZBORNICA SLOVENIJE
TRGOVINSKA ZBORNICA SLOVENIJE
GOSPODARSKA ZBORNICA SLOVENIJE
ZDRUŽENJE DELODAJALCEV SLOVENIJE
ZDRUŽENJE DELODAJALCEV OBRTI IN PODJETNIKOV SLOVENIJE